

ESPOON KAUPUNKI

Leppävaaranraitin tarkennettu yleissuunnitelma

Suunnitelmaselostus

18.12.2020

18.12.2020

WSP Finland Oy

18.12.2020

Asiakas

Espoon kaupunki
Kaupunkitekniikan keskus, Investoinnit/Suunnittelu
Heli Enberg

Suunnitelman laatija

WSP Finland Oy
Heikkiläntie 7
00210 Helsinki

Puh: 0207 864 11
Y-tunnus: 0875416-5
www.wsp.com

Yhteyshenkilöt

Projektipäällikkö:
Kati Teperi
kati.teperi@wsp.com

Sisällysluettelo

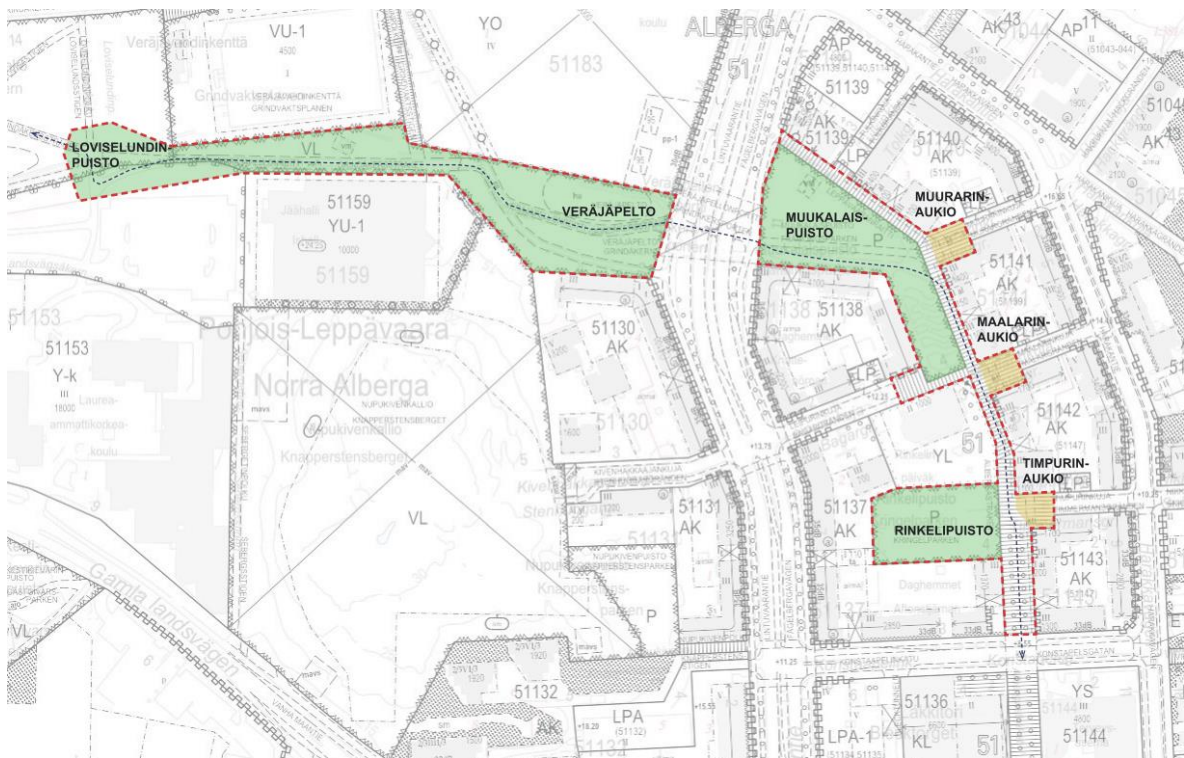
1.	Suunnittelualue	4
2.	Nykytila ja kunto	5
3.	Osallistaminen	7
4.	Suunnitelman kuvaus ja tavoitteet	7
4.1.	Suunnitelman kuvaus ja tavoitteet	7
4.2.	Pinnoitteet ja materiaalit.....	8
4.3.	Tasaus ja kuivatus	9
4.4.	Geosuunnittelu	9
4.5.	Erikoisrakenteet.....	9
4.6.	Kasvillisuus.....	10
4.7.	Valaistus ja sähkö.....	11
4.8.	Kalusteet	11
	Liitteet.....	12

1. Suunnitteluvaihe

Suunnittelualue sijaitsee Espoon Leppävaaran kaupunginosassa lyhyen kävelymatkan päässä Leppävaaran asemasta ja Sellon kauppakeskuksesta. Etelässä suunnittelualue rajautuu Konstaapelinkatuun sekä vasta uusittuun Läkkitoriin. Luoteessa suunnittelualue ulottuu Lintuvaarantien alitse Veräjapellon kautta Leppävaaran urheilupuistoon.

Leppävaaranraitti toimii Pohjois-Leppävaaran pääakselina, joka kokoaa pohjoisesta lähestyvän jalankulun sekä pyöräilyn ja johdattelee aseman suunnasta saapuvat liikkujat uudistettuun urheilupuistoon. Leppävaaranraitti ja siihen liittyvät pienet rakennusten rajaamat aukiot ovat asemakaavassa jalankululle ja polkupyöräilylle varattua katualuetta. Veräjätalonreitillä myös huoltoajo on sallittu (pp/h). Rinkelipuisto (P), Muukalaispuisto (P), Veräjätalopelto (VL) ja siihen liittyvä Loviselundinpuisto (VP) ovat lähivirkistys- ja puistoalueita.

Pohjois-Leppävaara on rakennuskannaltaan yhtenäinen alue. Sen asemakaava on laadittu 1970-luvun lopulla ja rakennukset rakennettu pääosin 1980-luvun alkupuolella. Vastaavilla suunnitteluperiaatteilla samanaikaisesti toteutettuja alueita ovat esimerkiksi Helsingin Malminkartano ja Länsi-Pasila. Aikakaudelle tyypillisesti kaavoituksessa on pyritty pienipiirteisyyteen, tiiviiseen tonttijakoon, ja muodostettu alueen läpi kulkeva vihreä kevyen liikenteen reitti. Asuin- ja liikerakennukset liittyvät suoraan yleisiin alueisiin.

Suunnittelualue kuvassa punaisella rajauksella. Puistot on merkitty karttaan vihreällä ja aukiot keltaisella.

2. Nykytila ja kunto

Leppävaaranraitti muodostaa kompaktit aukiot ja vehreät puistot yhdistävän tilasarjan, jota rakennukset tiiviisti rajaavat. Raitti on polveileva, näkymiltään vaihteleva ja paikoin kapea. Pienipiirteinen ja miellyttävä mittakaava ja vehreys tekevät raitista viihtyisän ja mielenkiintoisen.

Rakennusten pieni mittakaava ja yhtenäinen arkkitehtuuri antavat tilallisesti hyvät lähtökohdat viihtyisän kävely- ja oleskeluympäristön suunnittelulle. Suunnittelualue jakautuu kaupunkikuvallisesti kahteen osaan:

- *Tiilijulkisivuiset korttelit* – Leppävaaranraittia ympäröivä arkkitehtonisesti yhtenäinen 1980-luvun asuinalue. Rakennusten korkeus raitin varrella on 3-5 kerrosta. Asuinrakennusten kivijaloissa on julkisivuja elävöittäviä liiketiloja.
- *Veräjäpelto* – Rajaukseltaan väljä, mutta samalla hieman jäsentymätön tasainen puistoalue, joka jatkuu Loviselundinpuistona urheilupuistoon.

Leppävaaranraitin kokonaisuus on betonikiveyspintainen Konstaapelinkadulta Muukalaispuiston pohjoisreunaan asti. Kokonaisuuteen tuovat vaihtelua moniväriset kiveysaiheet, joissa on yhdistelty harmaata, punaruskeaa, valkoista, punaista ja mustaa väriä. Lisäksi raitilla on käytetty harmaata noppakiveä pieninä neliömäisinä aiheina. Puistolehmusrivit rytmittävät ja rajaavat raitinäkymiä ja ne on korotettu katupinnasta graniittireunatuella. Juuristoalue on kivetty kenttäkiveyksellä ja rungonsuojia käytetty satunnaisesti.

Timpurin-, Maalarin- ja Muurarinaukioilla on raittiympäristöä elävöittävät ja ajalle tyypilliset geometriset värisommitelmat. Monivärinen raitti ja kirjavat aukiot ovat alueelle tunnuksenomaisia. Alkuperäisistä suunnitelmista poiketen aukioilla ei ole penkkejä. Suunnitelman mukainen puulajisto, ruotsinpihlajat ja marjaomenapuut ovat hyvin säilyneet melko hyvin. Aukiosta riippuen puilla on käytetty joko katutasoon asennettua juuristoritilää tai korotettua reunatukirajausta.

Leppävaaranraitin yleisilme on paikoin räväkkä ja kiveykset vaihtelevia. Lehteen puhjettuaan kujannepuut tuovat raitille vehreyttä, varjoa ja tilantuntua.

18.12.2020

Veräjapellonreitti on osittain asfaltti- ja osittain kivituhkapintainen. Rinkeli- ja Muukalaispuiston pinnoitteet oleskelualueita lukuun ottamatta ovat kivituhkaa. Puistot tuovat vehreyttä katunäkymään, mutta paikoin ylikasvanut kasvillisuus tukkii näkymiä ja luo varjoisan ja epäsiistin vaikutelman. Korkean reunakasvillisuuden sekä tilallisen jäsentelynsä vuoksi puistot jäävät raitilta syrjään. Leikkivälineille varatut hiekka- ja sora-alueet ovat melko laajoja ja herkästi pölyisiä.

Suunnittelualue on pinnanmuodoiltaan suhteellisen tasainen ja raitti viettää ylöspäin Konstaapelikadulta kohti Muukalaispuistoa. Muukalaispuiston eteläinen osa nk. ruusupuisto, on tukimuurein porrastettu. Puiston ja siihen lännessä rajautuvan asuinrakennuksen välissä on pimeä ja kuilumainen käytävä, jonka pohjoispäässä on porrasyhteys. Portaat sekä niihin liittyvät ja kaiteet ovat huonokuntoisia, niiden käytettävyys heikko eivätkä ne täytä esteettömyysvaatimuksia.

Myös Muukalaispuiston pohjoinen osa on rakennettu rinteeseen ja viettää etelään. Puistoa pohjoisessa sivuava Leppävaaranraitti on selvästi korkeammalla kuin etelässä kulkeva Veräjapellonportti. Alikulkukäytävä muodostaa suunnittelualueen alimman kohdan. Veräjapellonreitti on erittäin tasainen aina Urheilupuistoon saakka.

Ruusujen ohella monimuotoiset pergola- ja muurirakenteet tekevät Muukalaispuistossa sijaitsevasta ruusupuistosta helposti tunnistettavan. Valmiskalusteiden lisäksi suunnittelualueella on paljon oleskelun mahdollistavia yksityiskohtia.

Kuivatuksen perusratkaisuna hulevedet valuvat pinnankaltevuuksilla nykyisiin hulevesiviemäreihin, avo-ojiin sekä viheralueille. Raitilla ja kivityillä aukiolla pintakuivatus on hoidettu kaivoilla. Raitin ja aukoiden osalta alueilla esiintyy painumia, jolloin hulevesien ohjautuminen nykyisiin kaivoihin vaihtelee. Puistojen ja viheralueiden osalla hulevedet on johdettu kaivoihin ja viheralueille. Nykyisellään myös puistojen alueella esiintyy painumia ja osa kaivojen kansistoista on liian ylhäällä.

Kalustus on koko suunnittelualueella niukkaa ja penkit kuluneita. Eriväriset roska-astiat sekä satunnaisesti raitin varrelle asennetut rungonsuojat heikentävät alueen yhtenäistä vaikutelmaa. Muurarinaukion edustalla sijaitsee kaupunkipyöräasema. Lisäksi puistoissa on erilaisia rakenteita, kuten pergoloita, tukimuureja, katsomoita ja vanha suihkulähde. Rakenteet ovat pääosin tulleet käyttöikänsä päähän.

18.12.2020

Raitti ja puistot on valaistu pylväsvalaisimin. Valaistus on paikoin riittämätön ja epätasainen. Nykyisen näkemyksen mukaan valaisinten tulisi olla häikäisemättä kulkureittiä ja asuinrakennuksia.

Leppävaaranraitti on pääasiassa savialueella ja raitin eteläosa Konstaapelinkadulta Timpurinaukiolle on selvästi painunut. Vesihuoltolinjat sijaitsevat raitin keskiosassa. Putkien alla on vanhojen suunnitelmapiirustusten mukaan kalkkipilarointi ja/tai kevytsorakevennys.

Painunutta raittia Leppävaaranraitin ja Konstaapelinkadun kulmauksessa.

3. Osallistaminen

Tarkennetun yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä asukkaiden kommentteja pyydettiin sähköpostitse. Koronatilanteen ja asetettujen kokoontumisrajoitusten vuoksi asukastilaisuutta ei voitu järjestää.

Suunnitelmaluonnokset ja alustava selostus olivat Espoon kaupungin internet-sivuilla kommentoitavana 6.-28.10.2020. Suunnitelmista saatiin sähköpostitse palautetta 20 eri taholta. Useita mainintoja saivat muun muassa Muukalaispuiston petankkikentän ja katso-mon säilyttäminen, kasvillisuuden siistiminen, penkkien lisääminen sekä ruusuistutusten ja nykyisten pergoloiden säilyttäminen.

4. Suunnitelman kuvaus ja tavoitteet

4.1. Suunnitelman kuvaus ja tavoitteet

Suunnitelma perustuu Loci Maisema-arkkitehdit Oy:n laatimaan Leppävaaranraitin tarveselvitykseen. Tarveselvityksen yhteydessä asukailta kerättiin palautetta, jota suunnitelmassa on hyödynnetty. Tämän lisäksi suunnittelun eri vaiheissa on tehty havaintoja maastokäynneillä.

Suunnitelmassa tarkastelualue on jaettu yhtenäiseen raittiosuuteen sekä sitä rytmittäviin erikokoisiin aukioihin ja puistoihin. Suunnittelun keskeisiä lähtökohtia ja tavoitteita ovat olleet:

18.12.2020

- Säilyttää alueen alkuperäinen intiimi, pienimittakaavainen ja vihreä luonne.
- Raikastaa alueen yleisilmettä ajan henkeä sekä alueelle tyypillisiä piirteitä kunnioittaen.
- Kasvillisuuden uudelleenjärjestelyllä ja uusilla lajivalinnoilla tehdään raitista alkuperäistä avarampi ja valoisampi.
- Puistot erottuvat raitista vihreinä keitaina. Avarat näkymät raitilta puistoon tekevät puistoista kutsuvampia.
- Käytettävyyden ja turvallisuuden lisääminen,
- kunnossapidon helpottaminen sekä
- esteettömyyden parantaminen.

4.2. Pinnoitteet ja materiaalit

Käytettävät, koneellisen kunnossapidon kestävät pintamateriaalit on esitetty suunnitelma-piirustuksissa. Leppävaaranraitin ja aukoiden kiveykset uusitaan betonikivestä. Timpurin-, Maalarin- ja Muurarinaukioiden näyttävät kiveyssommitelmat uusitaan ajan henkeä kunnioittaen geometrisin värikuvioin ja niin, että jokainen aukio erottuu omaleimaisena kokonaisuutena. Esimerkiksi Muurarinaukiolle rakennetaan matalat maatiilipintaiset istuskelumuurit.

Leppävaaranraitilta poistettavia nykyisiä betonikiviä pyritään hyödyntämään puistoissa omina aluekokonaisuuksinaan. Tällöin kivet ensin puhdistetaan ja asennetaan sitten uudelleen. Muuten puiston pintamateriaalit ovat luonnonmukaisia, esimerkiksi käytävät pääosin kivituhkapintaisia ja istumalevyisellä puuparrulla rajatut leikkivälinealueet turvauksetta. Lisäksi puistoissa on puupintaisia istuintasoja.

Veräjapellonreitti päällystetään asfaltilla ja muutetaan erotelluksi jalkakäytäväksi ja pyörätieksi. Lintuvaaran tien alikulun edustalla Veräjapellonreitin linjausta muutetaan ja risteysalueen näkemiä parannetaan laajentamalla istutusalueita etäämmällä alikulun suuaukosta. Monikon koulukeskuksen edustalle rakennetaan kivetty aukio.

Pääosin istutukset ja kasvualustat rajataan kiveysalueista graniittireunatuella, kuten nykyisin.

Esimerkkikuvia Leppävaaranraitin ja aukioiden värikkäistä kiveysaiheista.

4.3. Tasaus ja kuivatus

Leppävaaranraitin tasaus on tarkistettu täyttämään esteettömyyden erikoistason vaatimukset. Muuten raitti noudattaa pääosin nykyistä pintaa.

Yleissuunnitelmaan on määritelty alustavasti kuivatuksen periaatteet. Suunnittelualueelle on laadittu alustava tasaus, mutta sitä ei esitetä suunnitelmapiirustuksissa. Raitilla hulevedet johdetaan kallistuksin ja reunatukien avulla pääosin nykyisiin hulevesikaivoihin ja runkolinjan kautta alueen ojiin. Aukiot kivetään uudelleen ja hulevesien osalta käytetään nykyisiä kaivoja. Tarvittaessa kansien korkeutta säädetään. Myös puistoissa hyödynnetään nykyisiä kaivoja. Pinnantasaussuunnitelman avulla hulevesien ohjautuminen nykyisiin kaivoihin alueilla paranee. Rinkelpuiston alueella varaudutaan lisäämään uusia hulevesikaivoja 1-2 kpl. Osa suunnittelualueen pintavesistä imeytyy viheralueilla kasvillisuuden käyttöön.

Loviselundinpolun ja Veräjäpellonreitin risteysalueelle rakennetaan raitin alitse uudet rummut 3 kpl sekä suojakaiteet. Nykyinen avo-oja alueella siirtyy osittain uuteen paikkaan.

4.4. Geosuunnittelu

Suunnittelualue on pääosin savialueella. Savikerroksen paksuus vaihtelee Leppävaaranraitilla 2-5 metrin välillä, Veräjäpellonreitin kohdalla savea on 3-7 metriä.

Leppävaaranraitin eteläosa Timpurinaukiolle on painunut ja sen alueelta tulee uusia pinta-kerrosten lisäksi rakennekerrokset. Osuudelle esitetään rakennussuunnitteluvaiheessa osittain kevennysrakennetta ja osittain geoverkkoa estämään ja tasaamaan mahdollisia painumia.

Puistoalueilla sekä väylien että rakenteiden perustaminen tehdään maanvaraisesti.

Veräjäpellonreitin asfaltoitava osuus esitetään stabiloitavaksi. Kustannuslaskelmassa mitoituksena on käytetty halkaisijaltaan 700 mm pilareilla pilariväliä 1,1 m. Mitoitus tulee tarkentaa rakennussuunnitteluvaiheessa.

4.5. Erikoisrakenteet

Muurarinaukiolle ja Timpurinaukiolle rakennetaan matalat tiilipintaiset istuinmuurit, joissa on teräsbetoninen sydänosa ja/tai pohjalaatta, johon tiilet kiinnittyvät. Lisäksi Muurarinaukion edustalle rakennetaan tiilinen istutusallas.

Rinkelpuiston pergolan sivusiivekkeet muureineen puretaan. Säilytettävän osan puurakenteet uusitaan ja betoniperustus pestään ja maalataan. Perustusrakenteet mukaan lukien pilareiden alapään teräskiinnitysosat säilytetään ja kunnostetaan. Hiekkaleikki- ja turvahakealueet rajataan istumalevyisellä puuparrureunuksella, minkä lisäksi uusitaan maastoportaat ja rakennetaan puuverhoiltu katsomoporras sekä istuintaso. Hiekkaleikkialue kaivetaan aurinkopurjeella.

Muukalaispuiston eteläosan, "ruusupuiston" nykyisten pergoloiden puurakenteet uusitaan ja maalataan. Tukimuurien ulkoasua päivitetään uusimalla kansikivet sekä madaltamalla osa muureista istumakorkuiksi. Tukimuurien kunto on kohtalainen. Tukimuurien näkyvät pinnat puhdistetaan painepesulla. Muurien ulkonurkkien avaukset korjataan,

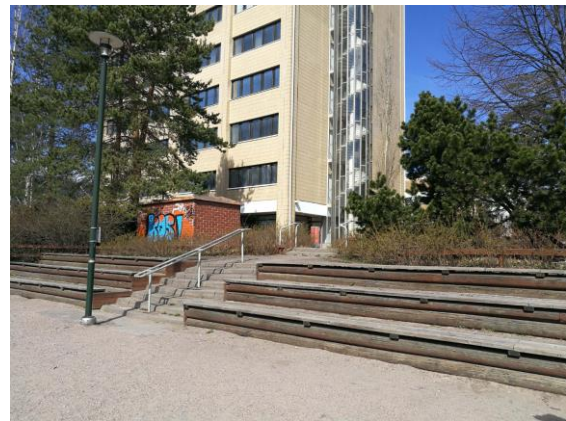
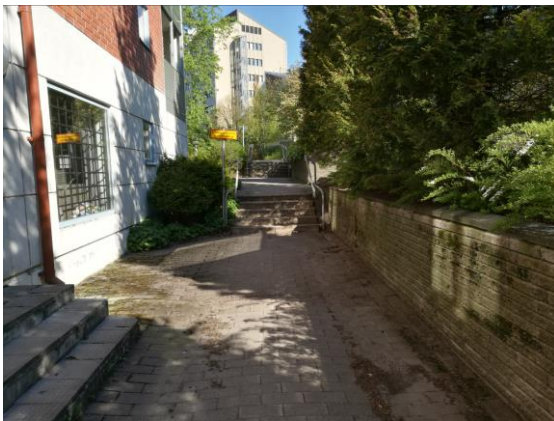
18.12.2020

mutta sallitaan muuriosan vaakasaumojen lievä aaltoilu ja vähäiset pullistumat suurten poistettavien puiden kohdalla. Puiston eteläpuoleiselle aukiolle rakennetaan uusi istumakorkuinen, tiilirakenteinen istutusallas.

Veräjäpellonportille johtavat portaat ja käsijohteet uusitaan nykyiset esteettömyysvaatimukset täyttäviksi. Myös kerrostaloon johtava portaikko ja terassoinnin maastoportaat uusitaan. Puiston yläpäähän rakennetaan istuinkorkuinen puuverhoiltu tukimuuri/porrastus.

Muukalaispuiston pohjoisosassa portaat ja katsomorakenteet puretaan ja korvataan uusilla. Uudesta katsomosta rakennetaan nykyistä pienempi. Muukalaispuiston uudet istuinmuurit ja katsomo rakennetaan teräsbetonirakenteisina (sydänosa), joissa on maatiilipinta.

Veräjäpellon alueelle rakennetaan kevyen liikenteen väylän varteen suojakaiteita.

Veräjäpellon portille johtavat portaat uusitaan esteettömyysvaatimukset täyttäviksi. Muukalaispuiston nykyiset katsomorakenteet ja portaat puretaan sekä korvataan uusilla.

4.6. Kasvillisuus

Kasvillisuuden käytön tavoitteena on nykyisen vehreän yleisilmeen ja alkuperäisen suunnitelman mukaisen lajiston säilyttäminen. Paikoin ylikasvanutta ja tiheästi istutettua kasvillisuutta karsitaan näkymien avaamiseksi. Yksittäisiä puita lukuun ottamatta Leppävaaranraitin katupuut säilytetään. Puiden alla olevia kiveyspintaisia reunakivirajauksia suurennetaan ja yhdistetään laajemmiksi istutusalueiksi. Kiveyksestä korotetuilla katupuilla ei käytetä rungonsuojia. Aukioilla osa puista on huonokuntoisia ja tilalle istutetaan uusia.

Muukalaispuiston eteläosalle tunnusomainen terassointi ja sen ruusuistutukset säilytetään. Puistoa ja sen länsireunassa sijaitsevaa kulkuyhteyttä avarretaan poistamalla varjostavaa reunapuustoa. Osa nykyisistä sembramännistä kuitenkin säilytetään. Reunoilla pensasistutukset toteutetaan nykyistä matalampina.

Muukalaispuiston pohjoisosaa muutetaan kasvillisuudeltaan nykyistä avoimemmaksi. Reuna-alueiden näkymiä rajaavat korkeat pensaat poistetaan ja tilalle kylvetään niitty. Nykyiset omenapuut säilytetään. Leppävaaranraitin reunustalle istutetaan matalakasvuisia perennoja ja pensaita.

18.12.2020

Veräjäpellolla ränsistyneet salavat korvataan uusilla istutettavilla puilla. Kuplahallin ja Veräjäpellonreitin välistä viheraluetta hoidetaan rehevänä niittynä, jonka kasvillisuus on lajistoiltaan ja rakenteeltaan monimuotoista. Käytävän varrelle istutetaan monilajinen puukuusanne.

4.7. Valaistus ja sähkö

Valaistussuunnitelman tarkoitus on kohentaa alueen valaistuksellista yleisnäkymää, vähentää häikäisyä ja valaistuksen epätasaisuutta sekä luoda alueelle valaistuksellisia yksityiskohtia erikoisvalaistuksella. Valaistuksella pyritään takaamaan turvallinen ja miellyttävä liikkuminen alueella, ottaen huomioon myös esteettömyyssuositukset.

Suunnittelualueen valaisimet uusitaan kokonaisuudessaan lukuun ottamatta alikulkua. Raitilla ja siihen liittyvillä aukioilla sekä puistoissa käytetään 5 m pylväsvalaisimia. Valaisimien mallina on Albertslund mini CLO, 3000 kelvinin värilämpötilalla. Pylväsvalaisimen symmetrinen, häikäisemätön ja alaspäin suuntautuva valo minimoi häiriövalon ympäristöön.

Puistoissa ja aukioilla käytetään myös tunnelmaa luovia tehostevalaisimia eli pollareita ja käsijohteisiin integroitua valaistusta. Pollareina käytetään Ercon Castor 360 -pollaria, jossa häikäisy on myös minimoitu ja valaistus on tasainen heijastuen vain kulkualueille ja kasvillisuuteen.

Vasemmalla nykyiset pylväs- ja pollarivalaisimet, oikealla suunnitelmassa esitetyt uudet valaisinmallit.

4.8. Kalusteet

Suunnittelualueen kalusteet ja varusteet uusitaan. Käytettävät mallit perustuvat Loci Maisema-arkkitehdit Oy:n laatimaan Leppävaaran ilme – LookBook -ohjeistukseen. Raitin varrelle lisätään penkkejä sekä yksittäistuoleja. Muukalaispuistossa sijaitsee lisäksi aurinkotuoleja ja leikittäviä puisia eläinhahmoja.

Leikkitoiminnot keskitetään Rinkelipuistoon, minkä lisäksi puutarhamaisella pergola-alueella on piknik-pöytiä. Muukalaispuiston nykyinen kiipeilyteline siirretään Rinkelipuistoon. Nykyinen suihkulähde siirretään hiekkaleikkialueelle ja graniittipaadet hyödynnetään suunnittelualueella.

18.12.2020

Leppävaaranraitilla käytettävä penkki- ja istuinmalli Benkert Bänke Comfony10. Veräjäpellon puisto-osuudella selkä- ja käsinojallinen Lappset Scandinavia Finno. Muukalaispuistossa lisäksi aurinkotuoleja (Lehtovuori Rivage).

Liitteet

- 1) Suunnitelmakartat ja poikkileikkaukset